

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування державної установи
«Збаразька виправна колонія (№ 63)»
04.10.2024

м. Тернопіль, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 04.10.2024 групою НПМ здійснено відвідування державної установи «Збаразька виправна колонія (№ 63)» (далі – ВК, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Криницький Олександр Миколайович – представник Уповноваженого у Тернопільській області (керівник групи НПМ);

Сапужак Софія Михайлівна – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Трінька-Яворська Тетяна Іванівна – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Біловус Людмила Романівна – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Шевченко Уляна Степанівна – представник громадської організації.

Установа закритого типу мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання для неодноразово та вперше засуджених до позбавлення волі знаходиться за адресою: Тернопільська область, с. Добриводи, вулиця Молодіжна, 9.

Макар Андрій Васильович – начальник установи.

Штатна чисельність персоналу установи складається із 192,5 посади (станом на 04.10.2024 загальний некомплект складає 15,6%).

Планове наповнення установи – 871 особа.

У ВК наявні наступні приміщення:

сектор для вперше засуджених до позбавлення волі із плановим наповненням – 350 місць;

спеціалізована туберкульозна лікарня із плановим наповненням – 24 місць;

дільниця обмеження волі із плановим наповненням – 10 місць;

сектор для осіб, взятих під варту із плановим наповненням – 10 місць;

дільниця соціальної реабілітації із плановим наповненням – 25 місць;

сектор для неповнолітніх із плановим наповненням – 5 місць;

дільниця для військовополонених із плановим наповненням – 16 місць.

У день відвідування в установі перебувало 509 засуджених з них:

вперше засуджені до позбавлення волі – 334 особи;

неодноразово засуджені до позбавлення волі – 120 осіб;

засуджені до обмеження волі – 5 осіб;

неповнолітні – 1 особа.

На оперативно-профілактичному обліку в установі перебувало:

схильні до суїциду – 22 особи;

схильні до самоушкодження – 27 осіб;

схильна до втечі – 1 особа;

схильна до створення конфліктних ситуацій – 1 одна.

Представникам групи НПМ забезпечено реалізацію права на безперешкодне потрапляння до місця несвободи та проведення конфіденційного опитування засуджених установи.

Скарг від осіб, які утримуються у ВК щодо катування, інші жорстокі, нелюдські або такі, що принижують гідність, види поводження та покарання не надходило.

Групою НПМ проведено опитування 55 засуджених.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування ВК групою НПМ здійснено 08.07.2020.

За результатами попереднього відвідування ВК встановлено:

порушення права на повагу до приватного життя в приміщеннях туберкульозної лікарні;

незабезпечення засудженим санітарно-гігієнічних умов проживання;

відсутність умови для природного сушіння білизни;

не укомплектовані медичні аптечки у цехах виробничої зони виправної колонії.

За результатами повторного відвідування установи групою НПМ встановлено, що керівництвом ВК усунуто такі проблемні питання:

у житлових приміщеннях здійснено ремонт санітарних вузлів (фото 1-3);

у будівлі гуртожитку № 3 відділення № 3 вирішено питання з облаштуванням накриття для природного сушіння білизни (фото 4);

забезпечено у цехах виробництва виправної колонії належно укомплектованих медичних аптечок.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ.

Порушення права володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю (ст. 41 Конституції України).

1. При проведенні групою НПМ конфіденційних бесід із засудженими встановлено систематичне порушення виплат пенсій Яким О.О. та Манзулич О.Ю.

Звернення до адміністрації ВК з цих питань не допомогли вирішити ситуацію з виплатами пенсій цим особам.

Відповідно до вимог статті 1 Закону України «Про пенсійне забезпечення» та статті 122 Кримінально-виконавчого кодексу України засуджені мають право на загальних підставах на призначення та отримання пенсії за віком, по

інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника та інших випадках, передбачених законодавством про пенсійне забезпечення.

Порушення права на гідні умови тримання (ст. 25 Загальної декларації прав людини, ст. 28 Конституції України).

2. У пункті 2.9 Положення про організацію лазне-прального обслуговування осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, затвердженого наказ Міністерства юстиції України від 08.06.2012 № 849/5, лазня і пральня обладнуються гарячим водо- та паропостачанням.

Згідно правила 19.4 Європейських пенітенціарних правил, у ванних і душових повинно бути достатньо для того, аби кожен ув'язнений міг користуватися ними при температурі, яка відповідає клімату.

Під час відвідування групою НПМ встановлено, що у кімнатах особистої гігієни відділень соціально-психологічної служби наявні електричні водонагрівачі, однак всі вони відключені та не використовуються (фото 5).

3. У порушення вимог пункту 1.1 Порядку забезпечення речовим майном засуджених, які відбувають покарання в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 20.02.2012 № 280/5 частина матраців у спальних приміщеннях знаходяться у незадовільному стані (фото 6).

Порушення права на життя та безпечні умови утримання (ст. 27 Конституції України).

4. Під час відвідування установи виявлено порушення вимог Кодексу цивільного захисту України у частині вирішення питання щодо укриття населення та його захисту.

Так, наявне в установі укриття перебуває у занедбаному, незадовільному санітарно-гігієнічному стані та потребує проведення капітального ремонту (зокрема, у приміщеннях відсутні меблі для розміщення засуджених, вентиляція, санвузол, освітлення, опалення тощо), внаслідок чого вони за призначенням не використовуються.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ.

Державній установі «Збаразька виправна колонія (№ 63)»:

1. Проаналізувати виявлені порушення у діяльності установи та розробити відповідний план заходів щодо їх усунення та недопущення у подальшому;
2. Вирішити питання щодо відновлення права на пенсійне забезпечення засуджених Яким О. О. та Манзулич О. Ю.;
3. Забезпечити засуджених речовим майном у повному обсязі;
4. Забезпечити використання електричних водонагрівачів для організації регулярного миття засуджених;

5. Обладнати укриття для захисту в особливий період відповідно до національного законодавства.

До звіту додаються: фотознімки на 3 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Представник
Уповноваженого
у Тернопільській області**

Олександр КРИНИЦЬКИЙ

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі**

Софія САПУЖАК

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі**

Тетяна ТРІНЬКА-ЯВОРСЬКА

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі**

Людмила БІЛОВУС

Фотознімки до звіту
Фото 1

Фото 2

Φοτο 3**Φοτο 4**

Фото 5**Фото 6**